

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska cesta 14, 8000 Novo mesto

Tel.: (07) 373-05-70, fax: (07) 373-05-96

E-pošta: tatjana.kmetic-skof@kqzs-zavodnm.si

Splet: www.kmetijskizavod-nm.si

Novo mesto, 3.8.2023

DOPOLNILNA DEJAVNOST NA KMETIJI - STORITVE

Če ima nekdo manjše kmetijske površine, se mu iz kakršnegakoli razloga ne izplača kupovati in vzdrževati lastne kmetijske mehanizacije. Poleg omenjenega, upravljanje s kmetijsko mehanizacijo zahteva tudi kar nekaj znanj in izkušenj, da je delo varno, kvalitetno in racionalno opravljeno. Zato res ni smiselno, da bi imela vsaka kmetija, predvsem manjša, vso potrebno kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo. Za pomoč pri določenih opravilih, se lahko v takih primerih obrnejo na strojne krožke, kjer le-ti delujejo, ali pa na kmetije z dopolnilno dejavnostjo, ki opravljajo storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročna dela.

Strojni krožki so oblika rabe strojev med kmetijami, ki temelji na medsosedskem sodelovanju. V SK načeloma ni skupne lastnine strojev, ampak se uveljavljajo dobre izkušnje opravljanja storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo na osnovi ponudbe in povpraševanja. Strojni krožki so organizirana oblika medsosedske pomoči in postavljanja združenja kmetov nekega dovolj velikega območja na društveni osnovi. Člani ponudijo proste zmogljivosti strojev in fizične sile, ki jo sicer uporabljajo na svoji kmetiji, drugim, ki storitve potrebujejo. Kmet z lastnim strojem in fizično silo opravlja storitev, za kar dobi plačilo po cenah, ki so predhodno določene s cenikom. Plačilo poteka neposredno med člani krožka.

Oblika pomoči oz. storitev preko dopolnilne dejavnosti na kmetiji pa je malo drugačna. Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji je lahko nosilec kmetije, ali drug polnoleten član kmetije, delajo pa lahko člani kmetije in zaposleni na kmetiji. Za prigrasitev dejavnosti mora kmetija imeti v uporabi najmanj en hektar primerljivih kmetijskih površin in letno oddati Zbirno vlogo po predpisih kmetijske politike.

Obe obliki pa sta seveda lahko povezani, saj se na kmetiji lahko brez dovoljenja za opravljanje dopolnilne dejavnosti storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo opravljajo kmetijske in gozdarske storitve z lastno kmetijsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov, kadar se dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti kmetije, kot jo določajo predpisi o dohodnini, določa na podlagi katastrskega dohodka in višina prejemkov iz opravljanja teh storitev ne preseže višine, določene kot pogoj za oprostitev plačila dohodnine od teh prejemkov v skladu s predpisi o dohodnini.

Med dopolnilne dejavnosti storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročna dela spada naslednjih 21 dejavnosti:

1. storitev delo s traktorjem in drugo strojno opremo (SKD 01.610 Storitve za rastlinsko pridelavo);
2. storitev vzdrževanje cest in pluženje snega (SKD 81.290 Čiščenje cest in drugo čiščenje);
3. storitev vzdrževanje zelenic (SKD 81.300 Urejanje in vzdrževanje zelenih površin in okolice);
4. storitev sečnja (SKD 02.200 Sečnja);
5. storitev spravilo lesa iz gozda (SKD 02.400 Storitve za gozdarstvo);
6. storitev izdelava drv in lesnih sekancev iz gozdnih lesnih sortimentov za proizvodnjo energije (SKD 02.200 Sečnja);
7. storitev izdelava lesnih briketov in pelet (SKD 16.100 Žaganje, skobljanje in impregniranje lesa);
8. storitev gojenje in varstvo gozdov (SKD 02.100 Gojenje gozdov in druge gozdarske dejavnosti);
9. storitev žaganje in skobljanje lesa (SKD 16.100 Žaganje, skobljanje in impregniranje lesa);
10. storitev prevoz mleka, živali (SKD 01.610 Storitve za rastlinsko pridelavo);
11. storitev točenje medu, polnjenje in pakiranje čebeljih pridelkov in izdelkov ter izdelava satnic (SKD 10.890 Proizvodnja drugih prehrabnih izdelkov, drugje nerazvrščenih, SKD 82.920 Pakiranje);
12. storitev zakol živali (SKD 10.110 Proizvodnja mesa, razen perutninskega, klanje perutnine, SKD 10.120 Proizvodnja perutninskega mesa);
13. storitev predelava mesa (SKD 10.130 Proizvodnja mesnih izdelkov);
14. storitev predelava mleka (SKD 10.510 Mlekarstvo in sirarstvo);
15. storitev stiskanje kmetijskih pridelkov za olje (SKD 10.410 Proizvodnja olja in maščob);
16. proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov (SKD 10.320 Proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov);
17. storitev mletje žit (SKD 10.610 Mlinarstvo);
18. storitev predelava in konzerviranje sadja in zelenjave (SKD 10.390 Druga predelava in konzerviranje sadja in zelenjave);
19. storitev pakiranje pridelkov in izdelkov (SKD 82.920 Pakiranje);
20. storitev opravljanje posebnih ročnih kmetijskih del in oskrbe živali (SKD 81.300 Urejanje in vzdrževanje zelenih površin in okolice, SKD 01.610 Storitve za rastlinsko pridelavo in SKD 01.620 Storitve za živinorejo, razen veterinarskih): v to skupino spadajo cepljenje sadnega drevja, obrezovanje, oskrba živine, obrezovanje parkljev, striženje ovac, podkovanje, oskrba tujih živali na kmetiji in podobna dela;
21. storitev nadomeščanje na kmetijah (SKD 96.090 Druge storitvene dejavnosti, drugje nerazvrščene): v to skupino spada nadomeščanje na kmetijah, kadar člani kmetije zagotavljajo pomoč oziroma zamenjavo za kmete na drugih kmetijah, jih nadomeščajo pri njihovem vsakdanjem delu, kadar je to potrebno zaradi razlogov, kakor sta bolezen ali odsotnost.

Poleg osnovnih pogojev, ki sem jih omenila že na začetku, imajo te oblike DDK tudi nekaj specifičnih pogojev:

- Najvišji dovoljeni obseg delovnih ur pri prej naštetih dopolnilnih dejavnostih je do skupno 1.000 ur v koledarskem letu na polnoletnega člana kmetije. Pri izračunu števila članov kmetije se kot člana kmetije upošteva tiste polnoletne člane kmetije, ki so člani te kmetije vsaj pol leta v koledarskem letu.
- Nosilec dopolnilne dejavnosti dokazuje obseg opravljenih storitev z izdanimi računi, na katerih je navedeno število opravljenih ur. Račune je treba hraniti deset let od poslovnega dogodka.
- Za opravljanje dopolnilne dejavnosti (storitev sečnja, storitev spravilo lesa iz gozda in storitev gojenje in varstvo gozdov) morajo nosilec dopolnilne dejavnosti, nosilec kmetije, člani kmetije, zaposleni na kmetiji in osebe, ki opravljajo delo, ki ni opredeljeno kot zaposlovanje na črno v skladu s predpisom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, ki izvajajo to dopolnilno dejavnost, izpolnjevati predpisane minimalne pogoje, ki jih morajo za opravljanje del v gozdovih izpolnjevati izvajalci del v gozdovih v skladu s predpisom, ki ureja minimalne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih.
- Dopolnilna dejavnost storitve s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročna dela se opravlja na lokalnem trgu.

Najnovejša obdelava podatkov iz registra kmetijskih gospodarstev (april 2023) kažejo, da imamo v Sloveniji 1103 kmetij, ki imajo priglášeno vsaj eno prej naštetih oz. možnih 21 storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročna dela, od tega na območju KGZS – Zavoda NM kar 235.

Št. kmetij z vsaj eno DDK storitve	235
DDK	Število kmetij
storitev delo s traktorjem in drugo strojno opremo	152
storitev vzdrževanje cest in pluženje snega	101
storitev sečnja	82
storitev spravilo lesa iz gozda	82
storitev izdelava drv in lesnih sekancev iz gozdnih lesnih sortimentov za proizvodnjo energije	61
storitev vzdrževanje zelenic	51
storitev žaganje in skobljanje lesa	43
storitev nadomeščanje na kmetijah	28
storitev opravljanje posebnih ročnih kmetijskih del in oskrbe živali	22
storitev prevoz mleka, živali	14
storitev mletje žit	12
storitev izdelava lesnih briketov in pelet	11
storitev proizvodnja sadnih in zelenjavnih sokov	11
storitev gojenje in varstvo gozdov	9
storitev pakiranje pridelkov in izdelkov	9

storitev stiskanje kmetijskih pridelkov za olje	8
storitev predelava in konzerviranje sadja in zelenjave	7
storitev predelava mesa	7
storitev zakol živali	5
storitev predelava mleka	1
storitev točenje medu, polnjenje in pakiranje čebeljih pridelkov	0
SKUPAJ	716

V vsakem programskem obdobju imamo različne razpise za investicije na kmetijah, ki omogočajo posodabljanje kmetij, a nova, zmogljivejša kmetijska mehanizacija in oprema žal ni dostopna vsakemu. Zato je dobrodošlo, da tisti, ki jo imajo, prijavijo tudi DDK in opravljajo storitve tistim, ki jih potrebujejo. Vsem, ki pa bi radi kmetovali, a nimajo dovolj zmogljivega traktorja in vseh potrebnih priključkov ali opreme, naj to ne bo ovira in naj svojim ciljem sledijo tudi s koriščenjem uslug oz. storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročna dela. Koriščenje uslug je merilo za storitve in stroške.

Ob takem sodelovanju se naučimo:

- gospodarne - tehnične in tehnološke rabe kmetijskih strojev;
- ekonomičnega načrtovanja rabe kmetijskih strojev;
- izračuna storilnosti kmetijskih strojev;
- izbire ustreznih strojev za kmetijo oziroma kmetijsko gospodarstvo;
- varne rabe kmetijskih strojev in s tem uporabe varnostnih ukrepov za preprečevanje delovnih nezgod;
- smotrnega načrtovanja in organizacije izvajanja storitev ter vzdrževanja in popravil kmetijskih strojev;
- vodenja evidenc uporabe in vzdrževanja kmetijskih strojev.

Z nudenjem oz. koriščenjem storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo in opremo ter ročnimi deli bomo vsi skupaj doprinesli k racionalizaciji dela na kmetiji, nižjim stroškom in kvaliteti ter s tem prispevali tudi k manjši onesnaženosti okolja.

Pripravila:

Tatjana Kmetič Škof, univ. dipl. ing. agr.

Svetovalka specialistka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Novo mesto